

Eerste Kamerleden in Angola bij de IPU Assemblée

Van 21 tot en met 27 oktober 2023 namen de Eerste Kamerleden Hendrik-Jan Talsma (ChristenUnie, delegatieleider) en Fatimazhra Belhirsch (D66) deel aan de 147e IPU Assemblée in Luanda, Angola. Zo'n 700 parlementsleden uit 130 landen waren naar de hoofdstad afgereisd, inclusief delegaties uit landen in oorlog of conflictsituatie. De vergadering, die plaatsvond in het Angolees parlement, stond in het teken van het speciale thema SDG 16, parlementaire actie voor vrede, gerechtigheid en sterke instituties. Ook werd een nieuwe IPU President gekozen. Uiteraard speelden de recente ontwikkelingen in het Midden Oosten een grote rol tijdens de 147e IPU Assembly, naast de voortdurende oorlog in Oekraïne. Voorafgaand aan de Assemblée kwam de 12 Plus groep bijeen, dit is de Westerse groep van landen binnen de IPU, waar Nederland lid van is en waarbinnen posities worden verdeeld en standpunten worden gecoördineerd. En marge van de Assemblée ontmoette de delegatie de Nederlandse ambassadeur, Tsjard Hoekstra. De Griffier van de Eerste Kamer, Remco Nehmelman nam deel aan de vergadering van de wereldwijde vereniging van secretarissen-generaal, *Association of Secretary-Generals of Parliaments* (ASGP).

Verkiezing IPU President

Voorafgaand aan de verkiezingen van de nieuwe IPU President op 27 oktober waren er hoorzittingen met de vier vrouwelijke kandidaten uit Somalië, Tanzania, Malawi en Senegal. Ook presenteerden zij zich in de vergadering van de 12Plus groep, tijdens het *Forum of Woman Parliamentarians* en in de *General Assembly*. Met ruime meerderheid werd na de eerste stemronde mevrouw Tulia Ackson, sinds 2022 Voorzitter van de Nationale Assemblée in Tanzania, gekozen tot nieuwe President van de IPU Assemblée. Zij volgt de heer Duarte Pacheco uit Portugal op die de afgelopen drie jaar IPU-President was. Pacheco ontving een minutenlang applaus. Talsma: "Dit applaus was zeer gemeend en welverdiend voor de tomeloze en verbindende inzet van Pacheco waar wij als Nederlandse delegatie in de afgelopen zeer nauw mee hebben samengewerkt."

Midden-Oosten

De huidige situatie in de Gaza-strook en Israël speelde een grote rol tijdens deze 147e IPU assemblee. Binnen de 12Plus groep werd gewerkt aan het zogenaamde *Emergency Item*, het onderwerp voor een urgentiedebat 'Towards Common Ground for Peace' dat op 23 oktober met steun van Argentinië, Oostenrijk, Kroatië, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Zweden en het Verenigd Koninkrijk werd ingediend. Door Algerije, Koeweit (namens de Arabische groep), Indonesië, Iran en Zuid-Afrika (namens de Afrikaanse groep) werd het onderwerp 'Stopping the War and Violations of Human Rights in Gaza' voorgelegd. Geen van de twee voorstellen behaalde de benodigde tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen met als gevolg dat er geen urgentiedebat over de situatie in het Midden-Oosten werd gehouden. Als lid van de commissie inzake Midden-Oosten vraagstukken nam Talsma deel aan de vergaderingen op 24 en 26 oktober waar naast de huidige situatie in deze regio ook werd gesproken over de situatie in Jemen en Libië. Tijdens de plenaire vergadering op 27 oktober bracht Talsma verslag uit over de werkzaamheden van de commissie die met vijf aanbevelingen kwam als bijdrage aan een oplossing van de crisis in Israël en Palestina. "Geen gezamenlijke standpunt van deze commissie zou betekenen dat we falen voor de burgers in Israël en Palestina, voor de onschuldige mensen die elke dag vrezen voor hun leven en voor de kinderen die in angst leven, familieleden hebben verloren en zullen blijven lijden als we nu niet handelen," sprak hij. Als aanbevelingen noemt de commissie een volledig staakt-het-vuren, opheffing van de blokkade van de Gazastrook voor humanitaire hulp, de onmiddellijke vrijlating van alle gijzelaars, eerbiediging van de internationale mensenrechtenwetgeving, humanitaire wetgeving en de resoluties van de

Verenigde Naties en hervatting van de onderhandelingen tussen beide partijen met als doel een tweestatenoplossing.

Vrede, gerechtigheid en sterke instituties - Luanda verklaring

Het plenaire debat over het centrale thema over vrede, gerechtigheid en sterke instituties, ofwel duurzame ontwikkelingsdoelheidsdoel 16 (SDG16), werd door veel landen gebruikt om de onvrede te uiten over het ontbreken van een urgentiedebat over het Midden Oosten. Tijdens haar inbreng op 26 oktober noemde Fatimazhra Belhirsch SDG16 het leidende principe dat de weg naar een betere wereld ondersteunt. "Het herinnert ons eraan dat echte ontwikkeling is geworteld in vrede, rechtvaardigheid en sterke instellingen" aldus Belhirsch. Ook wees zij op het belang van het voorkomen van geweld voor het handhaven van de sociale vrede en goed bestuur. "Gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen is van vitaal belang voegde zij daaraan toe. "Vrouwen spelen een transformerende rol bij vredesopbouw en met een actievere rol voor vrouwen, kunnen samenlevingen aanzienlijke vooruitgang boeken op het gebied van vrede, veiligheid en rechtvaardigheid" zei Belhirsch. De Luanda verklaring, aangenomen op 27 oktober, wijst op het belang van de rechtstaat, waarbij alle mensen gelijk zijn voor de wet en iedereen het recht heeft door de wet beschermd te worden, om het bestuur te versterken. De rechtstaat, zowel op nationaal als internationaal niveau is de grondslag voor conflictpreventie en –oplossing, zowel dialoog als diplomatie zijn de enige weg naar duurzame vrede. De verklaring gaat ook in op de crisis in het Midden-Oosten en spreekt de zorg uit over de humanitaire gevolgen van de crisis en dringt aan onverwijlde humanitaire hulp. Ook gaat de verklaring in op het belang van inclusie en vertegenwoordiging om het vertrouwen van de bevolking in hun instellingen versterken en pleit voor een sterkere betrokkenheid van vrouwen en jongeren bij vredesprocessen.

Overig

Namens de 12Plus groep trad Fatimazhra Belhirsch toe tot het bureau van de vaste commissie inzake vrede en internationale veiligheid. Op 24 oktober had de delegatie een ontmoeting met het maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven georganiseerd door ambassadeur Tsjear Hoekstra. Ook waren er diverse bilaterale ontmoetingen onder meer met de WHO en met parlementariërs uit andere IPU lidstaten. Gelijktijdig met deze vergadering kwamen de leden van de griffiersvereniging ASGP bijeen. Vice-voorzitter van de ASGP, Remco Nehmelman, Griffier van de Eerste Kamer, gaf op 25 oktober een presentatie over het gebruik van kunstmatige intelligentie en *Big Data*. De 148e IPU Assemblee zal in maart 2024 plaatsvinden in Genève.